

Onderwerp Segregatiemonitor basis- en voortgezet onderwijs gemeente Groningen
2024
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 285673-2024

Datum 13-11-2024

Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte lezer,

De gemeente Groningen zet al jaren in op het vergroten van de kansengelijkheid, het tegengaan van segregatie en het bevorderen van sociale inclusie in het onderwijs. In 2018 bleek uit het rapport “Staat van het Onderwijs” van de Inspectie van het Onderwijs dat segregatie in het basisonderwijs in de voorafgaande jaren in Groningen sterk was toegenomen. Dit was mede aanleiding tot het opstellen van het “Maatschappelijk Akkoord, sociale inclusie in het onderwijs” samen met onze kinderopvang- en onderwijspartners. Het vergroten van kansengelijkheid, het tegengaan van segregatie en het bevorderen van sociale inclusie vormen de rode draad in onze onderwijsagenda. Deze thema’s staan ook centraal in de uitvoering van ons onderwijsbeleid, van onderwijsachterstandenbeleid tot onderwijshuisvesting en de doorontwikkeling van de verlengde schooldag.

Het risico van segregatie is dat verschillende groepen kinderen elkaar minder tegenkomen. Leerlingen leren zo minder goed met verschillen omgaan. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van (burgerschaps)onderwijs en de socialiserende en persoonsvormende invloed van het onderwijs verslechteren. Daarnaast ontstaat op scholen met veel leerlingen uit minder draagkrachtige sociaaleconomische milieus regelmatig een opeenstapeling van problemen op het gebied van leren, armoede, gezondheid en sociaal kapitaal. Deze kinderen krijgen hierdoor minder kansen om zichzelf te ontwikkelen. Onderwijssegregatie kan zo de kansenongelijkheid in het onderwijs versterken. De missie van de gemeente Groningen is dan ook: “ongelijk investeren voor gelijke kansen”.

Het is lastig om te meten of investeringen in kansengelijkheid en in het tegengaan van onderwijssegregatie succesvol zijn. Belangrijke voorwaarde om dit te meten is in elk geval zicht te hebben op de mate van onderwijssegregatie.

Volgvel 1

Hiervoor hebben wij de afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen (OIS) gevraagd de segregatie in het onderwijs in de gemeente Groningen in beeld te brengen. Van 2022 tot en met 2032 zal OIS Groningen tweejaarlijks de stand van zaken rondom segregatie in het Groningse basisonderwijs en voortgezet onderwijs via de segregatiemonitor rapporteren.

Het eerste monitorrapport in deze serie doet verslag van de stand van zaken in schooljaar 2022-2023. In dit rapport wordt, waar mogelijk, een tweejaarlijkse vergelijking gemaakt vanaf schooljaar 2012-2013.

De resultaten van het onderzoek maken duidelijk dat er verschillen zijn in de mate van segregatie op basis van het opleidingsniveau van ouders, inkomen en migratieachtergrond. Om de segregatie te meten is een score berekend, waarbij een hoge score aangeeft dat leerlingen minder gelijkmatig over de scholen zijn verdeeld. Daarnaast toont de monitor ook verschillen tussen de ontwikkeling van segregatie in openbaar en bijzonder onderwijs, en in reisafstand van de verschillende groepen.

De algehele conclusie van het rapport is dat we in Groningen met name verschillen zien op basis van het opleidingsniveau van de ouders; deze verschillen zijn vooral in het basisonderwijs de afgelopen 10 jaar toegenomen, al is de stijging sinds 2018 afgevlakt. Dit betekent dat kinderen van ouders met verschillende opleidingsniveaus steeds minder vaak samen op een (basis)school zitten. Verschillen tussen scholen op basis van inkomen zijn ook hoog, maar zijn de afgelopen 10 jaar redelijk stabiel gebleven in Groningen. De verschillen op basis van de migratieachtergrond van de leerlingen nemen af. Dit betekent dat leerlingen met verschillende achtergronden steeds meer samen op school zitten. Dit geldt voor zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. De afstand die kinderen naar school reizen, toont ook verschillen. Kinderen van hoogopgeleide ouders en met hogere inkomens reizen verder, vooral naar bijzondere basisscholen. Dit kan betekenen dat hoogopgeleide ouders bewuster een school kiezen. Tot slot zien we een verschil tussen het openbaar en bijzonder onderwijs. Op bijzondere basisscholen nemen de verschillen naar opleidingsniveau van de ouders toe, terwijl de verschillen naar inkomen en migratieachtergrond op openbare basisscholen juist afnemen. Dit betekent dat er op bijzondere basisscholen meer kinderen bij elkaar school zitten van ouders met hetzelfde opleidingsniveau en openbare basisscholen meer gemengd zijn geworden qua inkomen en kinderen met verschillende migratieachtergronden.

Op basis van de monitor is niet een-op-een een oordeel te geven over het effect van de interventies uit ons onderwijsbeleid. Het geeft ons wel een beeld van de mate van segregatie en is daarmee een goede nulmeting. Door volop in te blijven zetten op kansengelijkheid hopen wij de mate van segregatie stapje voor stapje te verminderen. De komende jaren kan de monitor bijdragen dit in beeld te brengen. We zullen dan ook het effect van COVID-19 in de jaren 2020 en 2021 proberen te duiden. En natuurlijk hopen we ook de resultaten van afspraken vanuit het Maatschappelijk Akkoord terug te zien in de volgende rapportage(s).

Met deze brief bieden wij u de onderwijsmonitor aan. Het rapport is te lezen via deze [link](#). Via de link is het rapport ook als pdf te downloaden.

Volgvel 2

In de monitor is zowel een infographic opgenomen met de belangrijkste uitkomsten, als een samenvatting van de conclusies. Omdat het de eerste rapportage in een reeks betreft, lichten we het rapport graag samen met de opsteller van deze monitor aan u toe.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Mirjam van 't Veld

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.